ROSACEA

Information om ett vuxet problem

GALDERMA

ROSACEA ÄR EN VANLIG HUDSJUKDOM SOM DRABBAR 2–10 % AV DEN VUXNA BEFOLKNINGEN

Symptomen på rosacea varierar från person till person men de flesta drabbas av ansiktsrodnad (huvudsymptomet vid rosacea), flushing eller små akneliknande knottror i ansiktet. Kanske det är skälet till att rosacea ofta förväxlas med solskadad hud eller akne (som dock också ger pormaskar, eller komedoner, vilket rosacea inte gör).

Symptomen vid rosacea kan komma och gå, blossa upp i några veckor eller månader och sedan klinga av. Med tiden kan rodnaden i ansiktet fördjupas och bli mer permanent. Utöver de fysiska symptomen kan rosacea även orsaka psykiskt lidande i form av skamkänslor, ångest och dålig självkänsla.

Obehandlad kan rosacea förvärras med tiden. Även om sjukdomen inte går att bota, finns det effektiva läkemedelsbehandlingar som bidrar till att få symptomen under kontroll.

Den här broschyren berättar mer om tecknen, symptomen och försämringsfaktorerna vid rosacea. Om du tror att du har rosacea, ska du söka läkare. Ju tidigare du börjar med behandlingen, desto snabbare kan du få kontroll över din rosacea.

VAD ÄR ROSACEA?

Det är en kronisk hudsjukdom som ger rodnader, knottror och inflammerade utslag i ansiktet, framför allt kring pannan, näsan, kinderna och hakan.

Den som drabbas av rosacea gör det oftast i 30–50-årsåldern. Till skillnad från akne, som uppkommer i tonåren och puberteten, drabbas man i princip aldrig av rosacea innan man har fyllt 20 år.

- Till en början ses en diffus rodnad i det drabbade området. Med tiden utvecklas en mängd små röda och ytliga blodkärl som i sin tur skapar rosiga kinder och röd näsa. Det är inte att tolka som ett tecken på överkonsumption av alkohol.

- Perioder av anfallsvis uppträdande rodnad, så kallad flushing, är också vanligt förekommande.

- Rodnad i ansiktet är det vanligaste och ibland enda rosaceasymptomet. För vissa personer som lider av rosacea är rodnaden ett symptom som kommer och går, ofta utan någon förvarning, medan andra lider av en konstant rodnad i ansiktet som inte ger med sig.

- Vid en typisk rosacea kan också inflammerade knottror och varblåsor uppkomma centralt i ansiktet.

- Rosacea kan även ge besvär som liknar de vid en ögoninflammation.

RODNAD I ANSIKTET ÄR ETT
VANLIGT
SYMPTOM
för människor med rosacea

VILKA ÄR DE PRIMÄRA UTTRYCKEN & SYMPTOMEN VID ROSACEA?

Rosacea upplevs olika för alla. Om du har minst ett av följande tecken/symptom på rosacea, ska du söka läkare för att få en diagnos och rätt behandling.

ROSACEA HAR MÅNGA OLIKA ANSIKTEN – NOTERA FÖLJANDE UTTRYCK OCH SYMPTOM

Ihållande rodnad i ansiktet

En tendens till att rodna ofta

Utslag eller finnar i ansiktet

Torr, stramande eller irriterad hy i ansiktet

En brännande eller stickande känsla i ansiktet

Rodnad eller förtjockad hud på kinderna, näsan och pannan

Små synliga blodkärl i ansiktet

Vattniga, blodsprängda eller irriterade ögon, eller svullna ögonlock

Varje enskilt tecken eller symptom kan utvecklas från milt till måttligt till svårt. Det är därför det är viktigt att få diagnos och behandling.

VEM FÅR ROSACEA?

Rosacea kan drabba alla, oavsett hudfärg och hudtyp, men är vanligast hos människor med ljus hy. Sjukdomen drabbar i huvudsak vuxna. Rosacea är vanligare hos kvinnor än hos män, men män löper större risk att få svårare symptom. Rosacea är även mer frekvent hos personer som har lätt för att rodna av värme och stress. Sol och kroniska hudskador av sol är utan tvivel en viktig bakgrundsfaktor vilket är vanligare hos ljushyade personer, liksom rosacea. Rosacea kan vara ärftligt och människor med rosacea har därför ofta föräldrar eller mor-/farföräldrar som har eller har haft samma symptom.

VAD ORSAKAR ROSACEA?

Varför vissa drabbas av rosacea är än så länge en gåta. En del av förklaringen kan vara att mekanismer som styr blodkärlens funktion i ansiktet på något sätt startar en inflammationsprocess. Några bakterier som skulle orsaka rosacea har dock aldrig hittats, trots att antibiotika ofta används i behandlingen.

HUR DIAGNOSTISERAS ROSACEA?

Läkaren ställer diagnos genom att undersöka din hud och fråga dig om dina symptom, tidigare sjukdomar och försämringsfaktorer, och har ingen nytta av provtagningar.

VAD ORSAKAR FÖRSÄMRING AV ROSACEA?

Försämringsfaktorerna skiljer sig mellan olika människor, det som orsakar en försämring hos dig kanske inte gör det hos andra. Ofta är det tydligt vilka faktorer som försämrar din rosacea. Solen är den enskilt viktigaste faktorn att vara försiktig med.

Vanliga försämringsfaktorer vid rosacea är:

Solen
Den vanligaste och viktigaste utlösande faktorn.

Temperatur & väder
Mycket varma eller kalla miljöer, hård blåst.

Mat & dryck
Kryddstark mat, alkohol, varm mat och dryck.

Känslor
Stress och ångest.

HUR BEHANDLAS ROSACEA?

Eftersom tecknen och symptomen på rosacea varierar från den ena patienten till den andra måste läkaren skräddarsy behandlingen i varje enskilt fall. Det finns olika sorters behandling för olika typer av rosacea och tillhörande symptom.

Det finns en rad egenvårdande insatser som kan göras – se nästa sida!

Knottror och varblåsor vid rosacea kan behandlas med två typer av utvärtes preparat och/eller tabletter. Krämerna eller gelerna innehåller antingen medlet ivermektin, azelainsyra eller metronidazol. Det senare medlet finns även som ett receptfritt alternativ. När det gäller tablettbehandling använder man sig av tetracykliner, som förutom att de är antibiotika även har en effekt mot inflammationen vid rosacea. Antibiotikaeffekten är helt ointressant när det gäller rosacea. Utvärtes medel och tabletter kombineras ofta vid rosaceabehandling.

Rodnaden behandlas inte så effektivt med dessa läkemedel. Ibland kan laserbehandling vara aktuellt och det finns även en gel som verkar mot rodnaden vid rosacea.

Grönt färgpigment kan kamouflera rodnaden, men var försiktig med att använda olika krämer och kosmetiska preparat som lovar mer än de kan hålla. Rosacea behandlas med läkemedel!

VILKA FRÅGOR KAN MIN LÄKARE KOMMA ATT STÄLLA TILL MIG?

Om du själv spelar en aktiv roll i din vård får läkaren bättre förutsättningar att ge dig bästa tänkbara behandling. Var beredd att svara på följande frågor som läkaren kanske ställer vid undersökningen:

- Har du använt några läkemedel mot rosacea tidigare? Vilka?
- När fick du de första symptomen på rosacea?
- Hur ofta har du symptom?
- Har symptomen varit ihållande eller tillfälliga?
- Har du märkt att symptomen blir värre när du har ätit vissa saker eller ägnat dig åt vissa aktiviteter?

Galderma SE ros 20170502/01

Kontakta din läkare idag

Då rosacea tenderer att förvärras över tid är rätt diagnos av stor vikt. Din läkare kan avgöra om dina symptom är orsakade av rosacea. Den goda nyheten är att rosacea-symptom kan kontrolleras genom kontinuerlig läkemedelsbehandling och genom att du undviker de utlösande faktorer som du har identifierat.

Prata med din doktor om vilka behandlingsalternativ som kan vara aktuella för dig.

LÄS MER PÅ

WWW.ACTONRED.SE

GALDERMA

Galde rma Nordic AB, Seminariegatan 21, 752 28 Uppsala
Tel 018-444 03 30, fax 018-444 03 35 www.galdermanordic.com, nordic@galderma.com

I samarbete med Mats Berg, hudläkare Skindoc, docent Uppsala Universitet.